

Kehitysvaliokunta

2018/2005(INI)

3.9.2018

LAUSUNTO

kehitysvaliokunnalta

kansainvälisen kaupan valiokunnalle

globalisaation hallinnasta: kauppaa koskevat näkökohdat
(2018/2005(INI))

Valmistelija: Cristian Dan Preda

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Kehitysvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kansainvälisen kaupan valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. muistuttaa, että virallinen kehitysapu on ainutlaatuinen ja arvokas voimavara maailmanlaajuisessa taistelussa köyhyyttä, eriarvoisuutta ja syrjäytymistä vastaan; korostaa, että vaikka kaikki rahoituslähteet ovat tärkeitä kestävän kehityksen kannalta, kehitysavun avulla voidaan saavuttaa asioita, jotka eivät ole mahdollisia muita lähteitä käytettäessä; korostaa, että on varmistettava, että kaupasta tulee tehokas väline kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa ja että yksityisen sektorin toiminnalla, jos se mukautetaan kansainvälisesti sovittuihin avun tuloksellisuutta koskeviin periaatteisiin, voi olla rooli osallistavan ja kestävän kehityksen toteuttamisessa ja Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpanossa; korostaa, että kauppa- ja sijoituslainsäädäntö on tasapainotettava uudelleen ihmisoikeuslainsäädännön kanssa erityisesti maailmanlaajusten toimitusketjujen osalta;
2. korostaa, että kun toimitaan kehityksen parissa, yksityisen sektorin olisi tehtävä osansa Agenda 2030:n tavoitteiden saavuttamiseksi ja noudatettava yhteisiä periaatteita ja arvoja, kuten kansainvälisesti sovittuja avun tuloksellisuutta koskevia periaatteita, eli omavastuuta, avun yhdenmukaistamista ja vastuuvollisuutta, ja kehitystavoitteiden on oltava etusijalla; palauttaa mieliin yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavien YK:n periaatteiden ja monikansallisia yrityksiä koskevien OECD:n toimintaohjeiden nojalla yksityissektorille asetetut avoimuutta ja ihmisoikeuksien kunnioittamista koskevat sitoumukset; kannustaa siksi EU:ta ja sen jäsenvaltioita laatimaan niiden kokemusten perusteella, joita on saatu aiemmista EU:n lainsäädäntöaloitteista, johdonmukaisen sääntelykehityksen toimitusketjuja koskevista sitovista due diligence - ihmisoikeusmenettelyistä;
3. kehottaa EU:ta varmistamaan, että sen toimet kehitysmaiden kanssa sekä kehityksen että kaupan alalla perustuvat yhdenvertaisten kumppanien väliseen tasapainoiseen kehukseen, sopivat yhteen SEUT-sopimuksen 208 artiklan mukaisen kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuuden periaatteen kanssa ja edistävät ja kunnioittavat ihmisoikeuksia; kannustaa vahvasti EU:ta jatkamaan työtään oikeusperustaisen lähestymistavan käyttöön ottamiseksi kaikessa kehystoiminnassa;
4. varoittaa menemästä investointi- ja kauppasopimuksissa siihen, että yritysten oikeuksia ja velvoitteita mitataan kahdella eri mittapuulla; toteaa, että due diligence -vaatimusten edistäminen vapaaehtoisilla toimenpiteillä ei saata riittää, ja katsoo, että sijoittajien oikeuksiin on yhdistettävä vastaavanlaiset velvollisuudet noudattaen ihmisoikeuksia, työelämän normeja ja ympäristölainsäädäntöä; korostaa, että komissio on ehdottanut monenvälisen tuomioistuimen perustamista pysyväksi elimeksi sijoittajien oikeuksien täytäntöönpanon valvontaa varten, ja korostaa siksi tämän epätasapainon korjaamisen merkitystä ja kehottaa unionia osallistumaan aktiivisesti rakentaviin neuvotteluihin liiketoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevasta YK:n sitovasta välineestä ihmisoikeuksien ensisijaisuuden vaalimiseksi;
5. toteaa jälleen kerran, että EU:n jäsenvaltioiden ekstraterritoriaaliset ihmisoikeusvelvoitteet on pantava kaikilta osin täytäntöön Maastrichtin periaatteiden

mukaisesti ja että perustana on käytettävä Euroopan neuvoston eri välineitä, etenkin yleissopimusta ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi;

6. korostaa, että kauppa ei ole päämäärä sinänsä, mutta jos osallistava, sääntöihin perustuva, vapaa ja oikeudenmukainen kauppapolitiikka mukautetaan kestäväen kehityksen tavoitteisiin, se voi osaltaan auttaa köyhyyden kitkemisessä, joka on EU:n kehitysyhteistyön ensisijainen tavoite, vähentämään eriarvoisuutta ja luomaan ihmisarvoa kunnioittavia työpaikkoja; kehottaa varmistamaan kestäväet kulutus- ja tuotantotavat; korostaa, että EU:n kauppakumppanien kehityksissä on varmistettava hyvän hallintotavan ja oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen;
7. korostaa, että maailmankaupan hallinnoinnin olisi mahdollistettava kaupan yhdyminen siten, että sen avulla luodaan todellisia mahdollisuuksia kestäväälle kehitykselle; huomauttaa tähän liittyen, että nykyinen erityis- ja erilliskohtelun rakenne WTO:ssa ei ole tuottanut odotettuja tuloksia; korostaa, että erityis- ja erilliskohtelua koskevista määräyksistä on tehtävä tuloksellisempia ja toimivampia kehityksille;
8. muistuttaa, että kehitykseen vaikuttavien toimien johdonmukaisuuden periaatetta on vahvistettava, ja edellyttää, että kehitysyhteistyön tavoitteet otetaan huomioon politiikkatoimissa, jotka todennäköisesti vaikuttavat kehitykselle; kehottaa EU:ta arvioimaan järjestelmällisesti kauppa- ja veropoliitikoidensa vaikutusta kehitykselle ja varmistamaan, että kaikki sen investointi- ja kauppasopimukset sisältävät määräyksiä, jotka koskevat riippumattomia ihmisoikeusvaikutusten ennako- ja jälkiarviointeja, täytäntöönpanokelpoisia due diligence -vaatimuksia ja tehokkaita vastuujärjestelmiä;
9. korostaa, että kauppasopimuksilla voi olla kielteinen vaikutus kehitysmaiden elintarviketurvaan; kehottaa EU:ta puolustamaan paikallista ruoantuotantoa ja suojaamaan väestöä halpatuonnin mahdollisilta haittavaikutuksilta, myös talouskumppanuussopimuksissa;
10. toteaa jälleen, että kauppapolitiikan ympäristöseuraukset ovat jakautuneet eriarvoisesti; kehottaa siksi EU:ta valtavirtaistamaan ympäristön kestävyuden, luonnonvarojen kestäväen hallinnan, maanomistusoikeudet ja paikallisten ja alkuperäisväestön yhteisöjen tehokkaan huomioon ottamisen EU:n kauppapolitiikkaan;
11. panee merkille, että kahdenvälisiin ja alueellisiin vapaakauppasopimuksiin voi sisältyä määräyksiä, jotka ovat WTO:ssa hyväksytyjä määräyksiä rajoittavampia ja että tällaisissa määräyksissä saatetaan asettaa huomattavia rajoituksia kansallisille hallituksille; panee huolestuneena merkille erityisesti, että alueellisissa ja kahdenvälisissä vapaakauppasopimuksissa, mukaan lukien talouskumppanuussopimukset AKT-maiden kanssa, ei oteta riittäväällä tavalla huomioon kehitysmaiden tarpeita harjoittaa politiikkaa, joka on välttämätöntä niiden elintarviketurvan ja maaseudun kehittämisen edistämiseksi, ja että kehitykselle estetään usein hyödyntämästä WTO:n sopimukseen sisältyvää joustavuutta;
12. pitää valitettavana, että vähintään 218 miljoonaa lasta käytetään lapsityövoimana, millä pyritään pääasiassa kustannusten vähentämiseen; kehottaa EU:ta varmistamaan, että EU:ssa eettisten sertifiointijärjestelmien nojalla liikkeellä olevien tavaroiden valmistamisessa ei ole käytetty pakkotyövoimaa eikä lapsityövoimaa, jotta taataan

sanojen ”reilu” ja ”eettinen” luotettava käyttö ja autetaan kuluttajia tekemään tietoon perustuvia valintoja;

13. korostaa, että kahdenvälisen ja alueellisten vapaakauppasopimusten lisääntyminen aiheuttaa huolta maailmankaupan hallinnoinnin johdonmukaisuudesta ja heikentää WTO:n keskeistä roolia maailmanlaajuisen sääntöjen määrittelyssä; toteaa tätä taustaa vasten jälleen kerran, että monenvälinen sääntöihin perustuva järjestys, jossa kaikki maat ovat edustettuina tasaveroisesti, on ensiarvoisen tärkeä, koska se on tehokkain tapa saada aikaan osallistava maailmanlaajuinen kaupankäyntijärjestelmä; korostaa, että on tärkeää sisällyttää kauppasopimuksiin täytäntöönpanokelpoisia määräyksiä sosiaalisista normeista sekä työ- ja ympäristönormeista, ja pitää myönteisenä komission sitoumusta sisällyttää sopimuksiin kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevia sitovia lukuja; korostaa, että näiden määräysten täytäntöönpanoa olisi valvottava tehokkailla seurantamekanismeilla, joiden avulla henkilöt voivat hakea muutosta; kehottaa panemaan täytäntöön liitännäistoimia, mukaan lukien rahoitustuki, kehitysmaiden kanssa tehtyjen kauppasopimusten puitteissa, jotta voidaan tukea kehitysmaiden ponnisteluja kansainvälisesti sovittujen sosiaali- ja ympäristönormien noudattamisessa ja täytäntöönpanossa; kehottaa jälleen lisäämään avoimuutta luonnonvaroilla käytävässä kaupassa;
14. palauttaa mieliin, että Afrikka on yhä marginalisoitu maailmanlaajuisella tasolla, ja kehottaa unionia tukemaan Afrikan tavoitetta aitojen afrikkalaisten sisämarkkinoiden luomisesta ja pidättäytymään toimista, jotka saattaisivat haitata tätä; korostaa tähän liittyen tarvetta maksimoida kehitys ja muuttoliikkeen ja liikkuvuuden myönteinen vaikutus;
15. kehottaa EU:ta ottamaan huomioon kehitysmaiden eritasoisen kehityksen ja eritasoiset valmiudet ja tukemaan Afrikan maita niiden tuotanto- ja jalostuskapasiteetin vahvistamisessa, jotta voidaan vähentää niiden riippuvuutta raaka-aineista ja yksinkertaisista jalostustuotteista, parantaa niiden kilpailukykyä ja osallistumista maailmanlaajuisille markkinoille ja auttaa luomaan laadukkaita työpaikkoja myös ja erityisesti vahvistamalla naisten asemaa virallisessa ja epävirallisessa taloudessa; korostaa, että tarvitaan kehitysmaiden välinen kauppasopimus tarjoamaan riittävän epäsymmetrisiä vapauttamisen aikatauluja, kehittymässä olevien teollisuudenalojen suojelua, kehitystä tukevia alkuperäsääntöjä ja tehokkaita suojalausekkeita;
16. kannattaa maanosan laajuisen vapaakauppa-alueen perustamista Afrikkaan; painottaa, että talouskumppanuussopimukset, jos niihin liittyy asianmukaisia rakennetoimia ja jos niitä valvotaan asianmukaisella tavalla, voisivat olla tärkeä työkalu alueellisen yhdentymisen ja kestävä kehityksen edistämiseksi; painottaa, että ihmisoikeuksien edistämisen ja Agenda 2030 -toimintaohjelman tavoitteiden saavuttamisen on oltava niiden ytimessä; korostaa, että yhteistoiminta kumppanimaiden kanssa on tärkeää omavastuullisuuden luomiseksi hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan tasoilla; painottaa siksi, että kuten kestävä kehityksen tavoitteessa 17.15 todetaan, on ensiarvoisen tärkeää kunnioittaa kumppanivaltion oikeutta säännellä ja tehdä asianmukaisia päätöksiä omassa kansallisessa kehityksessään ja vastata kansalaistensa pyyntöihin ja on tärkeää, että nämä valtiot täyttävät ihmisoikeusvelvoitteensa ja muut kansainväliset sitoumuksensa; korostaa, että AKT-maiden ja EU:n välisten suhteiden on jatkossa perustuttava yhdenvertaisten kumppanien väliseen tasapainoiseen kehitykseen;

17. panee merkille, että tähän mennessä on tehty ainoastaan yksi kattava talouskumppanuussopimus; kehottaa siksi EU:ta tunnustamaan kehitysmaiden kohtaamat vaikeudet, jotka liittyvät talouskumppanuussopimukseen Cotonoun sopimuksen jälkeisessä prosessissa; korostaa erityisesti, että on suoritettava syväluotaava analyysi niiden vaikutuksista Afrikan maiden talouksiin ja niiden työmarkkinoihin sekä Afrikan alueiden sisäisen kaupan edistämiseen;
18. pitää valitettavana, että Afrikasta virtaa pois vuosittain laittomina rahavirtoina niin paljon varoja, että summa ylittää kehitysavun vuotuisen kokonaismäärän; korostaa verovilpin haitallista vaikutusta kehitysmaihin, sillä ne menettävät tätä kautta huomattavia määriä julkisia varoja, jotka voitaisiin käyttää esimerkiksi talouskasvun, ympäristönsuojelun ja julkisten palvelujen parantamiseksi sekä sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi; kehottaa komissiota priorisoimaan kauppasopimusneuvotteluissa tämän vakavan ongelman torjuntaa hyödyntäen kaikkia käytettävissään olevia välineitä; vaatii sisällyttämään EU:n vapaakauppasopimukseen ja etuuskohtelukauppaa koskeviin järjestelmiin tiukkoja määräyksiä veropetosten ja veronkierron torjumiseksi;
19. pyytää uudelleen luomaan tehokkaita työkaluja verovilpin ja veronkierron torjumiseksi maailmanlaajuisesti ja veroihin liittyvän yhteistyön tehostamiseksi kehitysmaiden kanssa, mukaan lukien kotimaisten resurssien hyödyntäminen;
20. palauttaa mieliin tarpeen perustaa YK:n alainen hallitustenvälinen elin, jonka tehtävänä on sitouttaa kehitysmaat tasavertaisesti maailmanlaajuisen verosääntöjen uudistamiseen;
21. palauttaa mieliin EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) vaikutukset kehitysmaihin; kehottaa siksi EU:ta varmistamaan, että tulevassa YMP:ssä voitetaan ongelmat, joita liittyy nykyiseen vientiin suuntautuneeseen maatalousmalliin, vahvistamalla EU:n sisämarkkinoita ja elintarvikkeiden lyhyitä toimitusketjuja kestäväällä tavalla, jotta ei vaaranneta kehitysmaiden kehitystä ja jotta varmistetaan ulkoisten häiriöidenkestokyky;
22. korostaa, että on tärkeää mukauttaa kauppapolitiikkaa siten, että se tukee ilmastonmuutoksen torjumiseen tähtäviä kansallisia pyrkimyksiä Pariisin sopimuksen noudattamiseksi;
23. palauttaa mieliin, että SEUT-sopimuksen 8 artiklassa todetaan seuraavaa: ”unioni pyrkii kaikissa toimissaan poistamaan eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa”; panee huolestuneena merkille, että kaupan ja sukupuolen välisen suhteen arviointiin liittyy yhä monia vaikeuksia monesta syystä, kuten tietojen puutteen vuoksi; painottaa, että on tarpeen ymmärtää paremmin kauppasopimukseen liittyvää sukupuolten välistä dynamiikkaa; vaatii, että kaikissa EU:n kauppasopimuksissa on edistettävä sukupuolten tasa-arvoa ja pyrittävä vähentämään eriarvoisuutta;
24. vaatii kauppasopimukseen liittyvää avoimuutta ja kyseessä olevien kumppanimaiden kansalaisyhteiskunnan täysimääräistä osallistamista tulevien kauppasopimusten neuvotteluihin ja täytäntöönpanoon;

25. tukee voimakkaasti digitaaliteknologian ja -palvelujen valtavirtaistamista edelleen EU:n kehityspolitiikassa; kehottaa komissiota lisäämään sijoituksia digitaalisen infrastruktuurin kehittämiseen kehitysmaissa;
26. suhtautuu myönteisesti EU:n ulkoiseen investointiohjelmaan, jonka tavoitteena on edistää kestävää kasvua, investointeja ja työpaikkojen luomista kehitysmaissa; kehottaa laajentamaan EIP:n nykyistä ulkoista lainanantovaltuutta, jotta tehostetaan sen roolia kestävän kehityksen saavuttamisessa – yhdistämällä rahoituslähteitä ja myöntämällä hankkeisiin ja paikallisen yksityissektorin kehittämiseen yhteisrahoitusta – ja painottamaan tässä yhteydessä vähiten kehittyneitä maita ja hauraita valtioita;
27. korostaa, että avoimuudessa ja jäljitettävyydessä on huomattavia puutteita, mikä herättää vakavia kysymyksiä toimitusketjujen monien eettisten tarkastus- ja sertifiointijärjestelmien lahjomattomuudesta;
28. suhtautuu myönteisesti komission vuonna 2017 ajan tasalle saattamaan kauppaa tukevan kehitysavun strategiaan, jonka tavoitteena on EU:n kehitysmailla antaman tuen vahvistaminen ja nykyaikaistaminen; kehottaa ryhtymään lisäponnisteluihin ja lisäämään EU:n rahoitustukea kaupan alan apua koskeville aloitteille, jotta kehitysmaita ja erityisesti vähiten kehittyneitä maita voidaan auttaa vaurastumaan kaupan ja investointien avulla ja jotta voidaan tukea niiden pyrkimyksiä saavuttaa kestävän kehityksen tavoitteet.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	29.8.2018
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 20 -: 1 0: 2
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano, Heidi Hautala, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Stelios Kouloglou, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Lola Sánchez Caldentey, Jean-Luc Schaffhauser, Elly Schlein, Mirja Vehkaperä, Bogdan Brunon Wenta, Anna Záborská, Joachim Zeller, Željana Zovko
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Frank Engel, Adam Kósa, Cécile Kashetu Kyenge, Paul Rübig, Kathleen Van Brempt

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

20	+
ALDE	Beatriz Becerra Basterrechea, Mirja Vehkaperä
EFDD	Ignazio Corrao, Mireille D'Ornano
GUE/NGL	Stelios Kouloglou, Lola Sánchez Caldentey
PPE	Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Adam Kósa, Paul Rübig, Bogdan Brunon Wenta, Joachim Zeller, Željana Zovko
S&D	Cécile Kashetu Kyenge, Arne Lietz, Linda McAvan, Norbert Neuser, Elly Schlein, Kathleen Van Brempt
VERTS/ALE	Heidi Hautala, Maria Heubuch

1	-
ENF	Jean-Luc Schaffhauser

2	0
PPE	Frank Engel, Anna Záborská

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää